

10. oktober 2024

Til Børne- og undervisningsudvalget

Med dette skriv ønsker Danmarks Billedkunstlærer at bede om foretræde for Børne- og undervisningsudvalget snarest mulig inden 1.behandlingen af lov 41 og særligt i forhold til punktet om fjernelse af billedkunst i 1.klasse.

Med venlig hilsen

Lykke Østrup Andersen

Landsforperson for Danmarks Billedkunstlærere

Mail: lykk22@hotmail.com , Mobil: 22 72 89 46

Børne- og Undervisningsministeriets svar på flere høringsvar der vedrørende fjernelse af billedkunst i 1.klasse, som kom 3.oktober 2024

Børne- og Undervisningsministeriet konstaterer, at forslaget om at afskaffe billedkunst på 1. klassetrin har givet anledning til, at et antal høringsparter og et stort antal foreninger og personer, der ikke er høringsparter, har valgt at afgive høringsvar til lovforslaget med opfordring om, at billedkunst i 1. klasse bevares.

Ministeriet bemærker, at det fremgår af aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram, at billedkunst reduceres med 30 undervisningstimer i 1. klasse, hvormed opstart af undervisningen i billedkunst udskydes til 2. klasse, hvor der vil være 60 undervisningstimer, dvs. to ugentlige lektioner.

Reduktionen af undervisningstiden i billedkunst i 1. klasse er bl.a. begrundet i ønsket om en kortere skoleuge i indskolingen, og at eleverne skal opleve færre skift i voksne og færre lokaleskift. Samtidig var der afsat så få timer til faget på 1. klassetrin, at det var svært at sikre faglig fordybelse og solide lærer-elev relationer. Til sidst kan eleverne i indskolingen udforske deres kreativitet i andre fag som fx dansk.

Herudover medfører de samlede ændringer i timetalsmodellen, at det bliver muligt for elever i udskolingen at vælge billedkunst som 2. praktiske/musiske valgfag, ligesom antallet af undervisningstimer i praktiske fag over et skoleforløb samlet set forøges.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker med hensyn til reduktionen af undervisningstiden i håndværk og design, at det fremgår af aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram, at antallet af fagtimer i indskolingen og på mellemtrinnet afkortes med 150 timer for at forkorte skoledagen, herunder håndværk og design der reduceres med 30 timer i 4. klasse.

Det fremgår endvidere af lovudkastet (side 163), at der med ændringen muliggøres en kortere skoledag for eleverne og en mere jævn fordeling af timerne i faget over skoleårene. Bemærkningerne har derfor ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Danmarks Billedkunstlæreres (DBLs) kommentar til BUVM:

BUVM siger: Reduktionen af undervisningstiden i billedkunst i 1. klasse er bl.a. begrundet i ønsket om en kortere skoleuge i indskolingen, og at eleverne skal opleve færre skift i voksne og færre lokaleskift. Samtidig var der afsat så få timer til faget på 1. klassetrin, at det var svært at sikre faglig fordybelse og solide lærer-elev relationer. Til sidst kan eleverne i indskolingen udforske deres kreativitet i andre fag som fx dansk.

BUVM siger: En kortere skoleuge i 1.klasse.

DBLs svar: Vi forstår ønsket om en kortere skoleuge, men det er paradoksalt, at et praktisk fag som billedkunst fjernes i 1. klasse for at øge timetallet i udskolingen. Reformkommissionens anbefalinger lægger vægt på at sammenligne Danmark med niveauet for praktiske fag i udskolingen i Sverige og Norge. Dog er der ikke taget højde for, hvilke konsekvenser det har for elever i 1. klasse at miste et praktisk fag så tidligt i deres skoleforløb

I dag udgør de praktiske fag 22 % af skemaet i hele skoleforløbet i Danmark, mens det i Norge er 25 % og i Sverige 22 %. Danmark har valgt ikke at øge timetallet for de praktiske fag samlet set, men blot at flytte timerne fra indskolingen og mellemtrinnet til udskolingen. Dette skaber en ubalance, hvor de boglige fag nu får mere plads fra 1. til 6. klasse.

Hverken Reformkommissionen eller forligskredsen har på noget tidspunkt overvejet at tage føringen blandt de nordiske lande ved at øge timetallet i de praktiske fag gennem hele skoleforløbet. I stedet fastholdes det nuværende niveau, hvor de praktiske fag stadig kun udgør 22 % af skemaet, som det altid har gjort. Ved at reducere timerne til de praktiske fag i de første skoleår (1. til 6. klasse), øges vægten af de boglige fag i indskolingen, mens der gives flere praktiske fag i udskolingen.

Dette er i direkte modstrid med, hvad statsminister Mette Frederiksen tidligere har udtalt om folkeskolen:

- *"Folkeskolen er efter min mening blevet for boglig og akademisk."* – Mette Frederiksen, 11. oktober 2022, Phapsalon.dk.
- *"Har vi i virkeligheden skabt en grundskole, som i alt for høj grad tilgodeser de børn og unge, som passer ind i en meget teoretisk, til tider abstrakt, til tider akademisk inspireret skolemetode?"* – Mette Frederiksen, Folkemødet 2019, Reelligestilling.dk.
- *"For nogle børn er vores skole blevet for akademisk. Alt for teoretisk."* – Mette Frederiksen, 2. juni 2021, Folketingets afslutningsdebat, Folkeskolen.dk.

Hvis man tror, at øget timetal i de praktiske fag i udskolingen, samtidig med at man reducerer timerne i indskolingen og på mellemtrinnet, vil føre til flere elever på erhvervsuddannelserne, viser erfaringer fra vores Nordiske Samråd i billedkunst, at dette stadig er en udfordring i både Norge og Sverige – trods flere timer i de praktiske fag. Det understreger, at det ikke er nok at fokusere på udskolingen; en tidlig indsats i praktiske fag som billedkunst i 1. klasse er afgørende for at vække og udvikle elevernes interesse for praktiske færdigheder gennem hele skoleforløbet.

For at flere elever skal vælge erhvervsuddannelser, må politikerne signalere, at praktiske færdigheder har stor værdi – allerede fra 1. klasse og gennem hele skoleforløbet. Timetallet og status for de praktiske fag i folkeskolen skal øges, så de udgør en væsentlig del af undervisningen.

Hvis man fjerner billedkunst i 1. klasse, sender man som politikere det budskab, at billedkunst og praktiske færdigheder ikke er vigtige for de yngste elever. Skolen vil fortsat være domineret af boglige og akademiske fag.

Nedenfor ses en tabel over hvordan timetallet i de enkelte fag i 1.klasse er fordelt fra 1970 - 2024. Timefordelingen 1970 -1993 er værd at kigge på. 2025 kunne være et bud.

Timetallet i 1.klasse	1970 Lek. á 50 Min.	1975 Lek. á 45 min.	1993	2003	2006- 2010	2014- 2024	2025
Dansk	7	9	9	10	11	11	10
Engelsk	0	0	0	0	0	1	0
Kristendom	1	1	2	2	2	2	2
Matematik	4	4	4	5	5	5	5
Natur og teknik	0		1	1	1	1	1
Idræt	2	1	1	1	1	2	2
Musik	2	1	1	1	1	2	2
Billedkunst	2	1	1	1	1	1	1
Klassens time	0	1	1	1	1	0	0
I alt	18	18	20	22	23	25	23
	I dag svarende til 21 lek.					+ evt. under- støttende undervis- ning.	

BUVM siger: Færre skift af voksne i 1.klasse

DBLs svar: Vi forstår ønsket om færre skift af lærere for eleverne i 1. klasse, men det bør ikke være en begrundelse for at fjerne et vigtigt og praktisk fag som billedkunst. Mange skoler arbejder allerede med teams, hvor faste lærere følger eleverne gennem ugen, hvilket sikrer både kontinuitet og variation i undervisningen. Elever i 1. klasse kan sagtens håndtere at have flere faste lærere, så længe der er et godt teamsamarbejde, der støtter deres udvikling.

Det er vigtigt, at børn ikke oplever unødvendige skift i overgangen fra børnehave til skole. Lærere bør modtage eleverne og undervise dem fuldtid allerede fra børnehaveklassen, sammen med pædagogerne. Det sikrer sammenhæng i børnenes undervisning. På en tresporet skole er der normalt plads til op til tre fuldtidslærere, men ofte vil fire eller fem lærere kunne varetage samtlige fag for en årgang. God ledelse og kompetencedækning blandt disse lærere er essentiel for at sikre elevernes trivsel og udvikling. Ligeledes er det et led i børnenes udvikling mod større robusthed og selvstændighed, at kunne modtage undervisning af forskellige voksne og erfare, at undervisningsformer kan være varierende afhængig af den lærer og det fag der undervises i. Det er en læringsproces, som er en del af det at starte i 1.klasse.

BUVM siger: Færre lokaleskift

DBLs svar: Vi er uenige i, at lokaleskift skulle være et problem for eleverne. At bevæge sig mellem forskellige faglokaler – som billedkunstlokalet, musiklokalet og idrætssalen – er en vigtig del af deres læring. Det skaber variation i skoledagen og giver eleverne mulighed for at forbinde specifikke læringsmiljøer med faglige oplevelser. Eleverne lærer at navigere i forskellige rum, hvilket er en central del af en spændende og varieret skoledag.

BUVM siger: Samtidig var der afsat så få timer til faget på 1. klassetrin, at det var svært at sikre faglig fordybelse og solide lærer-elev relationer.

DBLs svar: Ministeriet hævder, at det lave timetal i billedkunst i 1. klasse gør det svært at skabe faglig fordybelse og opbygge stærke lærer-elev relationer. Vi finder dette argument svagt, da mange skoler allerede arbejder halvårligt med dobbeltlektioner og tematiske forløb, der gør det muligt at fordybe sig i billedkunstoffet. Vi er derfor også uforstående over for, at der med en lektion i Natur og teknologiforståelse, er større mulighed for fordybelse og solide lærer-elev relationer.

BUVM siger: Til sidst kan eleverne i indskolingen udforske deres kreativitet i andre fag som fx dansk.

DBLs svar: At lade eleverne tegne en tegning til en tekst eller klippe en skabelon i dansk er ikke det samme som at udforske deres kreativitet i billedkunst. I billedkunst arbejder eleverne med æstetiske læreprocesser og udvikler deres evne til at tænke visuelt og kunstnerisk, hvilket er centralt for deres dannelse. Det er derfor vigtigt at opretholde billedkunst som et selvstændigt fag, der har en unik rolle i at styrke elevernes kreative og kunstneriske udvikling.

BUVM siger: Herudover medfører de samlede ændringer i timetalsmodellen, at det bliver muligt for elever i udskolingen at vælge billedkunst som 2. praktiske/musiske valgfag, ligesom antallet af undervisningstimer i praktiske fag over et skoleforløb samlet set forøges.

DBLs svar: Selvom det er positivt, at elever i udskolingen får mulighed for at vælge billedkunst som valgfag, må denne udvidelse ikke ske på bekostning af de yngste elevers muligheder for at udvikle deres kreative færdigheder. De praktiske fag bør styrkes gennem hele skoleforløbet, så eleverne får mulighed for at udvikle deres kreative og praktiske evner fra en tidlig alder. Det er vigtigt at elever gennem hele skoleforløbet oplever, at der også er status i at være god til de praktiske fag.

Opfordring til at genoverveje fjernelsen af billedkunst i 1. klasse:

Danmarks Billedkunstlærere skriver dette inden lovforslagets 1. behandling for at give mulighed for, at I kan overveje forslaget endnu en gang. En fjernelse af billedkunst i 1. klasse sender et signal om, at de praktiske fag ikke prioriteres tidligt i skoleforløbet. Vi opfordrer derfor til, at beslutningen genovervejes, så de praktiske fag styrkes fra begyndelsen af skolegangen. Dette vil gavne både elevernes trivsel og deres faglige udvikling.

Med venlig hilsen
Lykke Østrup Andersen
Landsforperson for
Danmarks Billedkunstlærere
og på vegne af foreningens Landsstyrelse

DANMARKS
**BILLED
KUNST**
LÆRERE